

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/8/2024
Identifikačné číslo spisu:	1620202250
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1620202250.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu Úrad pre verejné obstarávanie, so sídlom Ružová dolina 606/10, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 31 797 903, proti žalovaným 1/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, 2/ Slovak Telekom, a. s., so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, IČO: 35 763 469, zastúpený Advokátska kancelária Kohútová Béréšová, spol. s r. o. v skratke AKKB, spol. s r. o., so sídlom Štefánikova 18, 811 04 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 54 228 956, o určenie neplatnosti zmluvy, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 29CbVO/16/2020, v konaní o dovolaní žalovaného 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7CobVO/1/2023-859 z 20. septembra 2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného 2/ o d m i e t a .

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému 2/ n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) uznesením č. k. 29CbVO/16/2020-696 z 21. januára 2023 konanie z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom zastavil a žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia prvoinštančného rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa žalobou podľa § 30 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej tiež len „CSP“) a poukazom na § 180 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 343/2015 Z. z.“ alebo „zákon o verejnom obstarávaní“) domáhal vyslovenia neplatnosti Dodatku č. 16 k Zmluve o individuálnom riešení dátovej komunikácie prostredníctvom verejných elektronických komunikačných služieb MPLS VPN

a Virtual Voice net zo dňa 31. januára 2016, uzatvoreného medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ dňa 13. septembra 2019 (ďalej tiež len „dodatok č. 16” a „zmluva”).

Vzhľadom na postavenie žalobcu ako ústredného orgánu štátnej správy pre verejné obstarávanie a orgánu dohľadu, bol žalobca s poukazom na čl. 2 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) oprávnený a povinný konať iba na základe ústavy, v jej medziach, ale súčasne v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovil zákon.

Zákon o verejnom obstarávaní účinný do 30. marca 2022 mu ukladal povinnosť za splnenia konkrétnych podmienok (zistenie porušenia zákona o verejnom obstarávaní pri výkone dohľadu a dodržanie prekluzívnej lehoty na podanie žaloby) žalobu podať; následne

mu zákon na základe novely vykonanej zákonom č. 395/2021 Z. z. v 187h ods. 13

s účinnosťou od 31. marca 2022 uložil povinnosť v prípade návrhov podaných podľa § 180 zákona o verejnom obstarávaní do 30. marca 2022 vziať späť žalobu

v prípade, ak vzhľadom na povahu zmluvného plnenia prevažuje všeobecný záujem

na pokračovaní v plnení zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody alebo podaný návrh neplní svoj účel. Na základe uvedeného súd konštatoval, že žalobca vzal žalobu podanú do 30. marca 2022 späť zo zákonných dôvodov, keďže takáto žaloba neplnila svoj účel (ochrana a obnovenie súťaže na danú zákazku). Uvedené svedčí v prospech aplikácie dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré bolo dôvodné nepriznať žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie vo výroku III., ktorým súd nepriznal nárok na náhradu trov konania žalovanému 2/, podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný 2/.

So záverom prvoinštančného súdu sa nestotožnil tvrdiac, že procesné zastavenie konania nezavinil, ale že konanie bolo ukončené na základe späťvzatia žaloby žalobcom, a to

z dôvodov, ktoré žalovanému 2/ nemožno pričítať, keďže išlo o ukončenie konania na základe rozhodnutia žalobcu. Žalovaný 2/ mal za to, že v tomto prípade dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by mu nemala byť priznaná náhrada trov konania, naplnené nie sú. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, ktorý uznesením

č. k. 7CobVO/1/2023-859 z 20. septembra 2023, uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia argumentoval ustanoveniami § 251, § 256 ods. 1, § 257 a § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu v konaní, ktorou je sporové konanie ovládané. Zdôraznil, že ak dôjde k zastaveniu sporového konania

v dôsledku späťvzatia žaloby, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť za zastavenie konania na oboch procesných stranách, teda na strane žalobcu aj žalovaného. Odvolací súd sa stotožnil s konštatovaním prvoinštančného súdu, ktorý vo vzťahu k otázke procesného zavinenia zastavenia konania uviedol, že žalobca vzal svoju žalobu späť na základe novely zákona o verejnom obstarávaní, preto sa zaoberal otázkou, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie trov konania žalovaným 1/ a 2/. Keďže k späťvzatíu žaloby došlo v nadväznosti na novelu zákona o verejnom obstarávaní, nemožno konštatovať zavinenie späťvzatia žaloby stranou sporu, nakoľko po podaní odvolania (správne malo znieť „...po podaní žaloby...” -

pozn. dovolacieho súdu) došlo k zmene právnej úpravy, na podklade ktorej žalobca vzal žalobu späť. Odvolací súd vyslovil názor, že sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa, pre ktorý je potrebné aplikovať pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania ustanovenie § 257 CSP.

4. Odvoláciu námietku žalovaného 2/ spočívajúcu v tvrdení, že súd prvej inštancie nemal zastaviť konanie na základe späťvzatia žaloby žalobcom zo dňa 27. septembra 2022, pred uplynutím lehoty 6 mesiacov od prerušenia konania a že späťvzatie je naplnením účelu prerušenia konania podľa § 163 ods. 1 CSP, vyhodnotil odvolací súd za nedôvodnú.

Uviedol, že žalobca, ktorý podal žalobu, má právo s ňou disponovať, t. j. môže ju za konania vziať späť, či už celkom, alebo len sčasti a späťvzatím žaloby žalobca prejavuje vôľu, aby súd vo veci nekonal a o veci meritórne nerozhodol. Rozhodnutie o zastavení konania na základe dispozície žalobcu má prednosť pred rozhodovaním o zastavení konania na základe právnej skutočnosti, ktorá by nastala neskôr (10. novembra 2022).

5. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj ďalšiu námietku žalovaného 2/

o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia konštatujúc, že súd prvej inštancie

sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s otázkou procesného zavinenia zastavenia konania náležite a

dostatočne vysporiadal. Nestotožnil sa argumentáciou žalovaného 2/, že v danom prípade išlo o predčasne podanú žalobu z dôvodu, že žalobca do dňa podania žaloby právoplatne nerozhodol o porušení zákona vo vzťahu k uzatvoreniu dodatku č. 16 k zmluve uzavretej medzi žalovanými 1/ a 2/. K tomu uviedol, že žalobca podľa § 180 zákona

o verejnom obstarávaní účinného do 30. marca 2022 bol aktívne legitimovaný na podanie žaloby v prípade, ak pri výkone dohľadu nad verejným obstarávaním zistí, že verejný obstarávateľ, obstarávateľ alebo osoba podľa § 8 v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní uzavrie zmluvu, koncesnú zmluvu, rámcovú dohodu alebo dodatok k zmluve, koncesnej zmluve alebo rámcovej dohode, a to v prekluzívnej lehote jedného roka

od dňa jej uzavretia. Zdôraznil, že na rozdiel od predchádzajúcej úpravy v zákone č. 25/2006 Z. z., ktorá zakotvovala možnosť úradu podať takúto žalobu, v prejednávacom prípade išlo

o právnu povinnosť žalobcu žalobu podať, viazanú na podmienku zistenia rozporu postupu pri uzatvorení zmluvy so zákonom o verejnom obstarávaní pri výkone dohľadu a lehotu jedného roka od uzatvorenia zmluvy. S touto skutočnosťou sa súd prvej inštancie dostatočne vysporiadal.

6. Za právne irelevantnú odvolací súd vyhodnotil odvoláciu námietku žalovaného 2/ spočívajúcu v tvrdení o nesprávnej interpretácii dôvodu späťvzatia žaloby tým, že napadnutý dodatok č. 16 stratil účinnosť dňa 19. septembra 2022, ktorý dôvod je potrebné kvalifikovať ako dôvod hodný osobitného zreteľa týkajúci sa určitého druhu konania a určitej procesnej situácie pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania žalovaným.

Poukázal na to, že zo strany žalobcu nešlo o jediný dôvod späťvzatia žaloby, ale ako dôvod späťvzatia žalobca uviedol aj všeobecný záujem a následné konanie žalovaného 1/ po podaní žaloby.

7. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd ustálil záver o nedôvodnosti odvolania žalovaného 2/ a skonštatoval, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa

pre nepriznanie mu trov konania, preto uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, týkajúcej sa trov konania žalovaného 2/, potvrdil. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu v odvolacom konaní žiadne trovy konania nevznikli.

8. Proti právoplatnému uzneseniu odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný 2/ (č. l. 870 - 881 spisu), vyvodzujúc jeho prípustnosť z ustanovenia

§ 420 písm. f) CSP. Žalovaný 2/ v dovolaní tvrdí, že nebol dôvod na uplatnenie výnimky vyjadrenej v § 257 CSP a že prvoinštančný súd nemôže rozhodnutie o trovách konania odôvodňovať tým, že žalobca len konal, čo mu ukladal zákon. Tvrdí, že späťvzatie žaloby

mal súd považovať za úkon v zmysle § 144 a nasl. CSP, pretože žalobca sa síce formálne

pri späťvzatí odvoláva na § 187h ods. 13 zákona o verejnom obstarávaní, avšak materiálne podmienky tejto zákonnej normy podľa jeho názoru dané neboli, a preto mal súd prvej inštancie zaviazat' žalobcu k znášaniu náhrady trov konania v prospech žalovaných.

Namietol postup prvoinštančného súdu a naň nadväzujúci postup odvolacieho súdu, ktorý nekriticky prebral nedostatky zisteného skutkového stavu prvoinštančným súdom.

Tento postup považuje žalovaný 2/ za vadu konania, pretože boli porušené ustanovenia

o dokazovaní, a to tým, že súd prvej inštancie v konaní opomenul rozhodnú skutočnosť, spočívajúcu v nevyhodnotení charakteru časovej platnosti uzavretého dodatku č. 16 k zmluve. Rovnako namieta nepreskúmateľnosť prvoinštančného uznesenia tvrdiac, že v jeho odôvodnení absentuje riadne vysvetlenie myšlienkového postupu, ako dospel k názoru o legitímnom pozbavení žalovaného 2/ nároku na náhradu trov konania, i keď zastavenie konania nijako nezavinil. Rovnako za nepreskúmateľné z dôvodu nedostatočnej konkretizácie sa mu javí aj uznesenie odvolacieho súdu, ktorý „len“ argumentoval, že prvostupňový súd

s otázkou procesného zavinenia zastavenia konania náležite a dostatočne vysporiadal.

9. Venujúc sa v ďalšej časti dovolania uzneseniu č. k. 29CbVO/16/2020-621

z 3. mája 2022, právoplatnému dňa 10. mája 2022, ktorým súd prvej inštancie podľa § 163 ods. 1 CSP prerušil konanie na tri mesiace, žalovaný 2/ vyslovil svoj nesúhlas s názorom konajúcich súdov, že rozhodnutie o zastavení konania na základe dispozície žalobcu

má prednosť pred rozhodovaním o zastavení konania na základe právnej skutočnosti, ktorá

by nastala neskôr (uplynutím doby 6 mesiacov dňa 10. novembra 2022) a že späťvzatie žaloby je

rovnako naplnením účelu prerušenia konania podľa § 163 ods. 1 CSP.

Žalovaný 2/ má za to, že ak je konanie prerušené, nie je možno v ňom vykonávať žiadne úkony, a to ani súdom, ani stranami sporu. Jediný úkon, ktorý môže byť v takom štádiu konania urobený a môže vyvolať procesné účinky vo vzťahu ku konaniu, je podľa neho návrh niektorej zo strán sporu na pokračovanie v konaní. Žalovaný 2/ poukázal na to, že žiadna

zo strán sporu v lehote 6 mesiacov od prerušenia konania návrh na pokračovanie v konaní nepodala a že jediným úkonom v danom čase bol úkon žalobcu, ktorým pred uplynutím

6-mesačnej lehoty zbral žalobu dňa 27. septembra 2022 späť. Podľa žalovaného 2/,

keďže lehota v zmysle § 163 ods. 2 CSP márne uplynula, súd bol povinný konanie v zmysle zákona obligatórne zastaviť a v tomto kontexte následne vyhodnotiť aj dôvody, ktoré viedli k ukončeniu konania a nárok žalovaných na náhradu trov konania voči žalobcovi.

10. V nasledujúcej časti dovolania žalovaný 2/ dôvodí princípom rovnosti sporových strán podľa čl. 6 CSP a tvrdením, že absentujú dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by nemala byť jeho osobe priznaná náhrada trov konania. Tvrdí, že rozhodnutia konajúcich súdov odporujú dobrým mravom, predstavujú neprimeranú tvrdosť a nedôvodné sankcionovanie jeho osoby, keďže súdny spor neinicioval, ani inak procesne nezavinil zastavenie konania a nepriznaním nároku na náhradu trov konania by bol nedôvodne poškodený na svojich majetkových právach. Nepriznanie nároku na náhradu trov konania

by mu spôsobilo nedôvodnú ujmu vzhľadom na to, že by mu neboli refundované náklady vynaložené na právne zastupovanie splnomocneným právnym zástupcom v súdnom konaní, ktorého zastavenie nezavinil. Nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému 2/

by preto nebolo ani primerané, ani spravodlivé a ani účelné. Poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) sp. zn. 6MCdo/9/2013 žalovaný 2/ vyslovil názor, že priznanie náhrady trov jeho osobe

by predstavovalo naplnenie požiadavky účelnosti vynaloženia nákladov na bránenie práva, ku ktorému nemuselo dôjsť, keby nebol býval vznikol spor konaním žalobcu.

Zhrnúc uvedené má žalovaný 2/ za to, že dôsledky spojené s iniciovaním súdneho sporu

zo strany žalobcu, ktorý bol ukončený z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom, na ktorého návrh prvoinštančný súd konanie prerušil, musí znášať žalobca, nakoľko sa ukázalo, že spor nebol dôvodný a nemal byť ani začatý.

11. V závere dovolania sa žalovaný 2/ nestotožnil ani so záverom odvolacieho súdu o tom, že nemožno konštatovať zavinenie späťvzatia žaloby stranou sporu, nakoľko došlo k zmene právnej úpravy, na podklade ktorej žalobca vzal žalobu späť.

Tvrdí, že žalobca zavinil začatie sporu, v ktorom nebol úspešný a v ktorom vznikli žalovanému 2/ nevyhnutné výdavky, boli vykonané procesné úkony strán sporu, žalovaný 2/ bol právne zastúpený, a tieto skutočnosti viedli k vzniku trov, ktoré podľa názoru žalovaného 2/ má znášať žalobca. Naviac, odvolací súd podľa žalovaného 2/ opomenul vecný dôvod, pre ktorý žalobca pristúpil k späťvzatiu žaloby, spočívajúci v ukončení doby platnosti žalobou napadnutého dodatku.

12. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalovaný 2/ dovolaciemu súdu navrhol, aby uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 7CobVO/1/2023-859

z 20. septembra 2023 zmenil tak, že žalovanému 2/ prizná voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania, zároveň mu prizná aj nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Alternatívne žalovaný 2/ dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil, prípadne zrušil aj uznesenie Okresného súdu Malacky

č. k. 29CbVO/16/2020-696 z 21. januára 2023 a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. K dovolaniu žalovaného 2/ sa vyjadril žalobca písomným podaním na č. l. 904 - 906 spisu, v ktorom, pridržiavajúc sa všetkých doterajších svojich vyjadrení v konaní a považujúc napadnuté uznesenie za vecne i právne správne, navrhol dovolanie zamietnuť.

Súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

K písomnému vyjadreniu žalobcu zaslal žalovaný 2/ dovolaciu repliku, v ktorej zotrval

na dôvodoch dovolania a ktorú dovolací súd zaslal na vedomie žalobcovi i žalovanému 1/. Ďalšie vyjadrenia sporových strán v konaní nenasledovali.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala sporová strana, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátskou kanceláriou v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného 2/ je potrebné odmietnuť. V nasledujúcich bodoch dovolací súd uvádza stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP):

15. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

16. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

17. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný [§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a) až c) citovaného ustanovenia]. Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná

v dovolaní (viď § 428 CSP). V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 59/2017 z 8. júna 2017).

18. V posudzovanej veci žalovaný 2/ (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

19. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP je základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné, to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (porovnaj R 19/2017). Ak táto podmienka nie je splnená, dovolací súd už neposudzuje prípustnosť dovolania z hľadiska existencie dovolateľom namietanej vady zmätočnosti a je irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

20. Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal tým, či rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa atribút rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

V danom konaní je dovolaním žalovaného 2/ napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie prvoinštančného súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom, a to v odvolaní napadnutej časti týkajúcej sa trov konania žalovaného 2/

(tretí výrok prvoinštančného uznesenia). Ústavný súd Slovenskej republiky

(v ďalšom texte tiež len „ústavný súd“) vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 387/2019

z 2. apríla 2020 vyslovil, že „Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým

je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle

už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.“. Rovnako veľký senát

Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 1VOBdo/2/2021 z 29. septembra 2021 dospel k právnomu záveru, že „Rozhodnutím, ktorým sa konanie pred dovolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP možno považovať rozhodnutie, ktorým dovolací súd rozhodol o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania, keďže uznesenie o náhrade trov konania je rozhodnutím o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí.“. Vzhľadom na uvedené právne názory dospel dovolací súd k záveru,

že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu môže byť dovolaciemu prieskumu podrobené,

nakoľko tento atribút prípustnosti dovolania vyžadovaný ustanovením § 420 CSP (rozhodnutie, ktorým sa konanie končí), splňa.

21. Venujúc sa dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, ktorého existencia zakladá ďalší atribút prípustnosti a aj dôvodnosti dovolania, dovolací súd zdôrazňuje, že kľúčovým pre posúdenie prípustnosti dovolania je predovšetkým pojem „porušenie práva na spravodlivý proces“ so všetkými jeho obsahovými atribútmi a garanciami v zmysle judikatúry

Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu. Pod ním treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci najmä v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v zmysle aktuálnej judikatúry ústavného súdu možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednávania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021).

22. Dôvodiac prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, dovolateľ namietol nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 257 CSP konajúcimi súdmi, vrátane nedostatočného zdôvodnenia postupu spočívajúceho v použití označeného ustanovenia, namietajúc i nerešpektovanie princípu rovnosti sporových strán v konaní.

23. K námietke nesprávnej aplikácie § 257 CSP vznesenej v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd uvádza, že správnosť právneho posúdenia je možné posudzovať len podľa § 421 CSP. Žalovaný 2/ dovolanie z dôvodu podľa § 421 CSP

ani nepodal a naviac podať dovolanie v tomto prípade podľa § 421 CSP ako dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP, nie je prípustné (viď aj rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. IVOBdo/2/2021). Dovolací súd sa preto bude zaoberať dovolacím dôvodom zmätočnosti vo vzťahu k aplikácii § 257 CSP v danom prípade len v rozsahu námietky nedostatočného zdôvodnenia postupu spočívajúceho v použití tohto ustanovenia a nerešpektovania princípu rovnosti sporových strán v konaní. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na svoju ustálenú rozhodovaciu činnosť k prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP, podľa ktorej je prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP daná aj vtedy, ak súd uskutoční výklad právneho predpisu na zistený skutkový stav veci, ktorý je ústavne nesúladný, svojvoľný a bez presvedčivého a racionálneho logického odôvodnenia

(sp. zn. 3Obdo/72/2016, sp. zn. 3Obdo/10/2017, sp. zn. 3Obdo/64/2019,

sp. zn. 3Obdo/72/2019, sp. zn. 3Obdo/92/2019, sp. zn. 2Obdo/54/2022,

sp. zn. 3Obdo/27/2021, sp. zn. 2Obdo/54/2022 a ďalšie). Platí to aj vtedy, ak sa v dovolaní namieta nezohľadnenie účelu aplikovanej právnej normy a výklad neuskutočnený ústavnoprávnym a ani eurokonformným spôsobom, teda ak v odôvodnení takýto výklad použitej právnej normy absentuje alebo je nedostatočný, či nezrozumiteľný

(viď aj napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 633/2024).

24. Z obsahu predloženého spisu dovolací súd zistil, že návrhom zo 7. septembra 2020, súdu prvej inštancie doručeným 8. septembra 2020 (č. l. 1 - 12 spisu), sa žalobca domáhal voči žalovaným 1/ a 2/ určenia neplatnosti zmluvy označenej ako Dodatok č. 16

k Zmluve o individuálnom riešení dátovej komunikácie prostredníctvom verejných elektronických

komunikačných služieb MPLS VPN a Virtual Voice net uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a § 43 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov dňa 31. januára 2006 v znení jej neskorších dodatkov (č. l. 83 a nasl. spisu). Po tom, ako súd za účelom mimosúdneho rokovania a poskytnutia lehoty sporovým stranám s ohľadom na novelu zákona o verejnom obstarávaní odročil pojednávanie nariadené na 1. marca 2022 (zápisnica na č. l. 472 - 473 spisu), strany sporu zhodne navrhli odročenie aj ďalšieho pojednávania nariadeného na deň 3. mája 2022 s poukazom na § 163 ods. 1 CSP (podania sporových strán na č. l. 599, 608 a 612 spisu), v nadväznosti na ktorú okolnosť súd prvej inštancie uznesením č. k. 29CbVO/16/2020-621 z 3. mája 2022 konanie podľa § 163 ods. 1 CSP prerušil na 3 mesiace.

Odvolávajúc sa na novelu zákona o verejnom obstarávaní, vykonanú zákonom č. 395/2022 Z. z, ktorou s účinnosťou od 31. marca 2022 v § 187h ods. 13 zákonodarca zakotvil,

že „Ak úrad podal podľa predpisov účinných do 30. marca 2022 návrh podľa § 180

a vzhľadom na povahu zmluvného plnenia prevažuje všeobecný záujem na pokračovaní

v plnení zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody alebo podaný návrh neplní svoj účel, úrad vezme návrh späť.“, žalobca, dospejúc k názoru, že v prejednávanej spore došlo k naplneniu predpokladov pre aplikáciu citovaného ustanovenia, vzal žalobu v celom rozsahu späť a vo vzťahu k trovám konania navrhol, aby súd stranám sporu náhradu trov konania nepriznal, s poukazom na ustanovenie § 257 CSP (č. l. 636 - 644). Na výzvy súdu prvej inštancie (č. l. 672 a 673 spisu), žalovaní v 1. a 2. rade so späťvzatím žaloby súhlasili;

vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 257 CSP vyjadrili svoj nesúhlas a zotrvali na náhrade nimi vynaložených trov konania (č. l. 678 a nasl. a č. l. 692 a nasl. spisu).

O späťvzatí žaloby rozhodol súd prvej inštancie uznesením č. k. 29CbVO/16/2020-696

z 21. januára 2023, ktorým konanie zastavil a náhradu trov konania žalovaným 1/ a 2/ nepriznal, vo vzťahu ku ktorému rozhodnutiu žalovaný 2/ namieta jeho nepreskúmateľnosť, vrátane potvrdzujúceho uznesenia odvolacieho súdu.

25. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP, pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní podľa

§ 378 ods. 1 CSP. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie

má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia neznamená právo

na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale ide o právo na uvedenie dostatočných, logických a zrozumiteľných argumentov reagujúcich na relevantné tvrdenia a námietky strán sporu, vyhodnotenie dokazovania a vysvetlenie prečo prípadne v konaní navrhované dôkazy súd nevykonal. Súd by mal presvedčivo odôvodniť a vysvetliť aj aplikáciu príslušného právneho predpisu, či ustanovenia z neho na rozhodovanú vec.

26. V prípade odvolacieho rozhodnutia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje

s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť

len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť

na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

Aj v tomto prípade sa však musí odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP v odôvodnení odvolacieho rozhodnutia vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (odvolacími námietkami).

Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie (§ 387 ods. 3 CSP).

Ak odôvodnenie odvolacieho súdu neobsahuje zrozumiteľnú a presvedčivú argumentáciu k vyššie uvedeným námietkam, nespĺňa atribúty riadneho odôvodnenia, čím porušuje právo na spravodlivý súdny proces.

27. Dovolací súd po preskúmaní dovolaní napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, ako aj uznesenia súdu prvej inštancie, dospel k záveru, že tieto rozhodnutia vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie súdnych rozhodnutí spĺňajú, pričom obe tieto rozhodnutia nemožno vnímať izolovane. Súd prvej

inštancie, citujúc príslušné zákonné ustanovenia, ktoré na vec aplikoval, po zdôvodnení dôvodu zastavenia konania (v dôsledku späťvzatia žaloby žalobcom skôr, než začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 CSP alebo pojednávanie), konštatoval, že z procesného hľadiska je potrebné pričítať zavinenie zastavenia konania žalobcovi podľa § 256 ods. 1 CSP, v dôsledku ktorej okolnosti by nárok na náhradu trov zastaveného konania patril žalovaným. Konštatoval zároveň, že záveru o dôvodnosti, resp. nedôvodnosti žaloby sa v tomto štádiu konania venovať nemohol, nakoľko vec nebola prejednaná meritorne. Následne, zamerajúc sa na návrh žalobcu,

aby o trovách konania rozhodol s poukazom na § 257 CSP, súd prvej inštancie skúmal dôvodnosť aplikácie tohto ustanovenia, osobitne sa venujúc dôvodom hodným osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania žalovaným, ktorí zastavenie konania procesne nezavinili. Súd prvej inštancie podrobne opísal všetky procesné okolnosti, ktoré bolo možné (potrebné) kvalifikovať ako dôvody hodné osobitného zreteľa, vrátane zákonnej povinnosti žalobcu zobrať žalobu podanú do 30. marca 2022 späť, ak neplní svoj účel (v dôsledku novely zákona o verejnom obstarávaní, účinnnej od 31. marca 2022)

a tej okolnosti, že žalobou napadnutý dodatok č. 16 stratil dňa 19. septembra 2022 účinnosť. Súd prvej inštancie neopomenul zdôrazniť, že v prospech aplikácie § 257 CSP svedčí napokon aj postup samotného žalovaného 2/, ktorý sa sám postupu žalobcu v súlade s § 187h ods. 13 zákona č. 395/2021 Z. z., domáhal. Dovolací súd má za to, že súd prvej inštancie starostlivo posúdil všetky okolnosti konkrétnej veci, umožňujúce použitie ustanovenia

§ 257 CSP a svoj postup svedčiaci v prospech jeho aplikácie jasne a zrozumiteľne vysvetlil. Žalovanému 2/ bola v prejednávacom prípade obrana jeho práv a oprávnených záujmov v rámci odvolacieho konania, ale aj prvoinštančného konania, bezpochyby umožnená a s jeho odvolacími námietkami sa odvolací súd riadne vysporiadal.

28. Dovolací súd neidentifikoval ani žiadne nedostatky odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, ktoré by boli spôsobilé vyvolať porušenie práva na spravodlivý proces. Tento v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil dôvody, pre ktoré sa s uznesením súdu prvej inštancie stotožnil a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj dôvody vlastné, pre ktoré

mal za to, že v prejednávanej veci dôvody hodné osobitného zreteľa sú dané.

Dovolací súd zdôrazňuje, že hoci odvolací súd mohol uplatniť postup vyplývajúci z ustanovenia § 387 ods. 2 CSP (viď bod 25. tohto uznesenia), svoje rozhodnutie potvrdzujúce uznesenie prvoinštančného súdu podrobne zdôvodnil, venujúc sa jednotlivo odvolacím námietkam žalovaného 2/ (body 12. až 14. odvolacieho uznesenia),

resp. zdôvodneniu, prečo považoval odvoláciu námietku týkajúcu sa dodatku č. 16 za právne irelevantnú (bod 15.).

29. Dovolací súd tiež zdôrazňuje, že konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011), preto odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane

(napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania. Dovolací súd napokon, súladne s judikatúrou ústavného súdu pripomína, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej nedôvodnosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu/súdov (napr. I. ÚS 188/06).

30. Na doplnenie preskúmaných rozhodnutí dovolací súd dovolacím námietkam uvádza, že súd prvej inštancie s poukazom na dispozitívny úkon žalobcu

(§ 144 CSP - späťvzatie žaloby), uznesením č. k. 29CbVO/16/2020-696 z 21. januára 2023, konanie zastavil podľa § 145 ods. 1 CSP, voči ktorému procesnému rozhodnutiu žalovaní

v 1. a 2. rade nenamietli, ale v odvolaní vyjadrili nesúhlas s rozhodnutím prvoinštančného súdu, ktorým žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal s poukazom na § 257 CSP.

31. Ustanovenie § 257 CSP (predtým § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy

nahradiť protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania.

Z tohto dôvodu každé rozhodnutie súdu, ktorým úspešnej sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“. Ako konštatoval veľký senát najvyššieho súdu v už vyššie označenom rozhodnutí sp. zn. 1VOBdo/2/2021 k § 257 CSP: „Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinéním, aby tieto trovy nahradila protistrane.

Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi.

To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu.

V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009 zo dňa 28. januára 2010, sp. zn. 5Cdo/67/2010 zo dňa 9. júna 2010, či sp. zn. 3MCdo/46/2012 zo dňa 9. januára 2014) ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliaďnuť.“, a taktiež:

„Ustanovenie § 257 CSP nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliaďnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov na neúspešnú stranu. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 292/07,

či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 727/2000). Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1 CSP).

32. Žalobca žalobu o určenie neplatnosti Dodatku č. 16 k Zmluve o individuálnom riešení dátovej komunikácie prostredníctvom verejných elektronických komunikačných služieb MPLS VPN a Virtual Voice net uzavretej podľa § 269 ods. 2 ObchZ a § 43

zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov dňa 31. januára 2006 v znení jej neskorších dodatkov, podal na súd podľa § 180 zákona o verejnom obstarávaní v znení účinnom do 30. marca 2022, podľa ktorého

„Ak úrad pri výkone dohľadu nad verejným obstarávaním zistí, že verejný obstarávateľ, obstarávateľ alebo osoba podľa § 8 v rozpore s týmto zákonom uzavrie zmluvu, koncesnú zmluvu, rámcovú dohodu alebo dodatok k zmluve, koncesnej zmluve alebo rámcovej dohode, v lehote jedného roka odo dňa jej uzavretia podá návrh na určenie jej neplatnosti súdom. Zákonom č. 395/2021 Z. z, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, zákonodarcia v prechodných ustanoveniach k úpravám účinným od 31. marca 2022 v ustanovení § 187h ods. 13 zakotvil, že „Ak úrad podal podľa predpisov účinných do 30. marca 2022 návrh podľa § 180 a vzhľadom na povahu zmluvného plnenia prevažuje všeobecný záujem na pokračovaní v plnení zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody alebo podaný návrh neplní svoj účel, úrad vezme návrh späť.“

Žalobca v späťvzati vo vzťahu k pojmu „všeobecný záujem“ poukázal na skutočnosť, že dodatok č. 16 bol ako zmluvný vzťah uzatvorený medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ na obdobie 36 mesiacov od jeho účinnosti, t. j. od 19. septembra 2019 do 19. septembra 2022, vzhľadom na ktorú okolnosť nie je dôvodné predpokladať, že tento bude v čase rozhodovania súdu účinný; žalobca preto (aj s poukazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/156/2018) vyslovil, že účel ustanovenia § 180 zákona č. 343/2015 Z. z.

bol naplnený a ďalšie pokračovanie v konaní by predstavovalo formálny, nie však reálny prostriedok ochrany práva, ktorého závery by de facto neupravovali aktuálne vzťahy medzi stranami sporu, ale

vzťahy ex post. Z uvedeného dôvodu mal žalobca za to, že žaloba viac neplní svoj účel, a teda že došlo k naplneniu predpokladov pre aplikáciu ustanovenia § 187h ods. 13 zákona o verejnom obstarávaní.

33. Je zrejmé, že žalobca podaním žaloby plnil svoju zákonnú povinnosť; rovnako v prípade späťvzatia žaloby žalobcom išlo o logický dopad aplikácie novely zákona o verejnom obstarávaní vykonanej zákonodarcom v zákone č. 395/2021 Z. z, ktorú žalobca v čase podania žaloby v roku 2020 predvídať, ani ovplyvniť nemohol, a v dôsledku ktorej novely vznikla žalobcovi (opäť) povinnosť zobrať žalobu späť priamo zo zákona

(viď formuláciu „...úrad vezme návrh späť.“), a to bez ohľadu na to, či by inak bol v súdnom konaní v merite veci úspešný alebo nie. Okrem existencie všeobecného záujmu

na pokračovaní v plnení zmluvy (ktorý žalobca v späťvzatí vysvetlil a s ktorým späťvzatím žalovaní 1/ a 2/ zhodne súhlasili), označená novela zákona žalobcovi nepriznávala žiadnu mieru voľnej úvahy, či žalobu späť zoberie alebo nie. Podanie žaloby žalobcom, rovnako

aj jej späťvzatie v dôsledku novely zákona, predstavovalo výkon verejnej moci a z tohto pohľadu bolo nutné posudzovať aj aplikáciu ustanovenia § 257 CSP konajúcimi súdmi, ktoré dôvod hodný osobitného zreteľa vzhľadli v zmene právnej úpravy, na podklade ktorej žalobca vzal žalobu späť. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovaným 1/ a 2/, ktoré potvrdil aj súd odvolací, využitím svojho moderačného práva, je potrebné vnímať ako zmiernenie dôsledku právnej normy, a to novely zákona o verejnom obstarávaní na trovy konania, ktorá žalobcovi v ustanovení § 187h ods. 13 uložila povinnosť, nie možnosť, vziať žalobu späť, hoci zákon v predchádzajúcom znení mu ukladal povinnosť predmetnú žalobu podať. Z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú totiž významné na zohľadnenie súdom nielen pomery strán sporu, ale aj okolností, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán sporu v priebehu konania a pod.

Výnimočnosť pre aplikáciu § 257 CSP môže totiž spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na stranách sporu. Je potrebné poznať všetky rozhodujúce okolnosti,

aby súd mohol zvážiť, ktorým dá výnimočne prioritu v podobe ich zohľadnenia ako okolností osobitného zreteľa pre mimoriadnu aplikáciu § 257 CSP pred rozhodovaním o náhrade trov konania z pohľadu procesného úspechu vo veci podľa § 255 CSP, či procesného zavinenia zastavenia konania podľa § 256 CSP a tieto výnimočné okolnosti musí súd riadne odôvodniť. Dovolací súd má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie v často odôvodnenia nepriznania nároku na náhradu trov konania obom stranám sporu, takéto odôvodnenie dôvodov osobitného zreteľa obsahujú. Išlo o okolnosti týkajúce

sa danej veci, pričom nepriznanie náhrady trov pre dovolateľa - žalovaného 2/

sa neprejavila v okolnostiach danej veci ako neprimeraná tvrdosť s nepriaznivým, likvidačným, či neakceptovateľným dopadom na majetkovú sféru žalovaného 2/.

34. Za nedôvodnú dovolací súd považuje námietku dovolateľa spočívajúcu v tvrdení o nesprávnom závere odvolacieho súdu, ktorým vyslovil, že rozhodnutie o zastavení konania na základe späťvzatia žaloby žalobcom má prednosť pred rozhodnutím o zastavení konania v dôsledku nepodania návrhu na pokračovanie (prerušenie) konania podľa § 163

ods. 2 CSP. Stotožňujúc sa s právnym názorom odvolacieho súdu, dovolací súd

vo všeobecnosti doplnia, že späťvzatie žaloby (návrhu na začatie konania) je jedným

zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania s postavením

tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania

(tzv. dispozičný princíp civilného sporového konania). Vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia žaloby je limitovaná dvoma skutočnosťami,

a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania podľa § 146 ods. 1 CSP

a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno

(ktoré okolnosti, ale v prejednávanej spore naplnené neboli). Vo vzťahu k ďalšiemu procesnému inštitútu, a to prerušeniu konania podľa § 163 CSP, dovolací súd uvádza, že toto je vyvolané aktivitou procesných strán, spočívajúcou spravidla v snahe o mimosúdne vyriešenie sporu. V dôsledku uplatnenia postupu podľa § 163 ods. 1 CSP konanie spočíva. Pokiaľ súd preruší konanie podľa označeného ustanovenia, môže v ňom pokračovať

len na návrh jednej zo sporových strán, a to aj pred uplynutím trojmesačnej lehoty, ktorá plynie od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania. Pokiaľ takýto návrh súdu doručený nie je, súd konanie

zastaví, pričom ide o obligatórnu povinnosť súdu konanie zastaviť pre procesnú pasivitu procesných strán. Počas prerušeného konania sa nevykonávajú procesné úkony; plynúce procesné lehoty sa prerušujú, čo vyplýva z § 165 ods. 2 CSP.

Ide najmä o procesné úkony súdu, kedy súd počas prerušenia konania podľa § 163 CSP

na základe zhodnej vôle strán sporu, nepokračuje v prejednávaní a rozhodovaní veci a pozastaví sa plynutie procesných lehôt. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova. Dovolací súd má za to, že aj v tomto štádiu prerušeného konania podľa § 163 CSP, ktorý inštitút má slúžiť na vytvorenie dostatočného priestoru pre strany sporu na mimosúdne usporiadanie sporu, má žalobca právo prejavíť vôľu v konaní vôbec nepokračovať, a teda vziať žalobu (návrh na začatie konania) späť v celom rozsahu (alebo v časti) a žalovaná strana má právo vyjadriť sa, či so späťvzatím súhlasí, alebo z vážnych dôvodov

nie (napokon to môže byť aj výsledok mimosúdnych rokovaní, pričom strany sporu nemusia čakať na uplynutie doby prerušenia ak sa im podarí spor inak urovnať a túto skutočnosť oznámiť súdu skôr ako doba prerušenia uplynie). Žalobca má teda aj počas prerušenia konania dispozičné oprávnenie svojim procesným úkonom ovplyvniť priebeh a smerovanie celého súdneho konania, vrátane vôle už prebiehajúce súdne konanie ukončiť.

Pokiaľ aj počas prerušeného konania k takémuto prejavu vôle strán sporu dôjde, nie je dôvod naň neprihliadnuť, pretože v danom prípade, aj po uplynutí doby prerušenia, by súdne konanie pokračovať z dôvodu späťvzatia žaloby, ktoré nemožno zo strany žalobcu odvolať, nemohlo, aj keby to druhá strana navrhla. Súd prvej inštancie na tento dispozičný úkon žalobcu správne reagoval v zmysle § 145 ods. 1 CSP (ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví) a § 146 ods. 1 CSP (súd konanie nezastaví ako žalovaný z vážnych dôvodov nesúhlasí, pričom na nesúhlas sa neprihliada ak k späťvzatiu príde skôr než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie). V danom prípade žalovaní nevyjadrili nesúhlas so späťvzatím žaloby (ani by sa na taký nesúhlas z dôvodu § 146 ods. 1 veta druhá v danom prípade nemohlo prihliadať), ale až po zastavení konania nesúhlasili s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti o náhrade trov konania. Súd prvej inštancie rozhodoval o zastavení konania z dôvodu, ktorý v konaní nastal skôr ako došlo k uplynutiu času prerušenia konania a konal v súlade s vôľou procesných strán. Dovolací súd má za to,

že zastavením konania pre späťvzatie žaloby v tomto prípade nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu súdu, a navyše výrok o zastavení konania pre späťvzatie nebol napadnutý ani odvolaním, t. j. v rámci rozhodovania o náhrade trov konania už táto argumentácia dovolateľa (že súd nemal zastaviť konanie počas prerušeného konania) neobstojí.

35. Dovolací súd v konaní nevzhladol ani dovolateľom tvrdené porušenie princípu rovnosti zbraní, ktoré malo byť spôsobené postupom konajúcich súdov, odporujúcim dobrým mravom, predstavujúcim neprímeranú tvrdosť, resp. nedôvodné sankcionovanie jeho osoby. Súd prvej inštancie aplikáciou ustanovenia § 257 CSP (ktorý postup potvrdil aj súd odvolací) realizoval svoje moderačné právo - sudcovský výklad, ktorým sa v medziach stanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, dotvára právo v situáciách,

kedy rozhodnutím súdu môže dôjsť k inému záveru o náhrade trov konania, než aký by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania, pričom svoj postup, ako je konštatované vyššie, súdy riadne zdôvodnili.

36. Napokon vo vzťahu k námietke dovolateľa o porušení ustanovení o dokazovaní tým, že súd prvej inštancie v konaní opomenul vyhodnotenie charakteru časovej platnosti dodatku č. 16 a že spor je nedôvodný, ktorý nemal byť ani začatý, dovolací súd zdôrazňuje,

a to zhodne so súdom prvej inštancie, že v štádiu zastavenia konania pre späťvzatie žaloby, súd neskúma vec samú, a teda sa ani nevyjadruje k dôvodnosti, či nedôvodnosti žaloby

a vo vzťahu k náhrade trov konania skúma „len“ procesnú zodpovednosť strán na zastavení konania. Súd prvej inštancie preto dokazovanie vo veci samej pri rozhodovaní o späťvzati žaloby nevykonával, keďže samotný predmet sporu neprejednával a nerozhodoval o ňom, ktorá okolnosť je výrazom práve späťvzatia žaloby žalobcom v celom rozsahu, ako jeho vôle na prejednaní žaloby ďalej netrvať. So späťvzatím súhlasili žalovaní 1/ aj 2/, preto nebol dôvod, aby súd posudzoval ich prípadný záujem na pokračovaní v konaní.

Napokon, ako uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia (bod 8.), i prípadný nesúhlas so späťvzatím by bol v zmysle § 146 ods. 1 CSP bez právneho významu, nakoľko k späťvzatiu došlo skôr,

než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 CSP

alebo pojednávanie (vo veci samej). Na doplnenie dovolací súd uvádza, že pokiaľ zákonná sudkyňa na (odročenom) pojednávaní dňa 1. marca 2022 na žiadosť sporových strán predbežne poskytla sporné otázky, išlo o nezáväzný právny názor vyslovený len vo vzťahu k mimosúdному rokovaniu sporových strán (o tejto okolnosti zákonná sudkyňa strany sporu výslovne poučila).

37. Zhrnúc vyššie uvedené, dovolací súd (prihliadajúc na požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí vydaných v príslušnom konaní) uzatvára,

že k dovolateľom namietnutej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f) CSP nedošlo, z dôvodu ktorého dovolanie žalovaného 2/ ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol, pretože len ak by bola zistená vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, zakladala by tak prípustnosť ako aj dôvodnosť dovolania.

38. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd priznal voči žalovanému 2/ náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že žalovaný 1/ sa tohto dovolacieho konania nezúčastnil (v podobe prípadných písomných vyjadrení), preto dovolací súd o trovách dovolacieho konania vo vzťahu k jeho osobe nerozhodoval.

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.